

סוגיית אבות ותולדות בניזקין, שבת וטומאה

ינון זית ויואל פאנו

- א. קשיים בפשט הסוגיה:
 ב. בגדרי אבות ותולדות והיחס ביניהם
 1. בגדרי אבות ותולדות בשבת
 2. סיבת ההגדרה של אב ותולדה

א. קשיים בפשט הסוגיה:

1. למה הגמרא פותחת בשאלה "תולדותיהן כיוצא בהן או לאו כיוצא בהן" ולא שואלת קודם מה הם התולדות?
  2. מה ההוא אמינא שתולדותיהן יהיו "לאו כיוצא בהן", הרי בשניהם נגרם היזק ובהמשך הגמרא פשוט לגמרא שהיות ודומים להם בכל צד הם כיוצא בהן?
  3. האם שאלת הגמרא היא מהותית כמו שנראה במהלך הגמרא או שהיא שאלה טכנית כמו שלכאורה נראה מתשובת רב פפא?
  4. מה ההשוואה בין זיקין לשבת וטומאה, הרי שבת וטומאה תולדותיהן כתובים בתורה. בטומאה כתוב במפורש ובשבת נלמד מהפס' "מאחת מהנה", ואילו תולדות זיקין נלמדים מסברא?
  5. לכאורה מה ההשוואה בין זיקין לטומאה, הרי בטומאה התולדות נוצרות במגע לעומת זיקין שהתלדה נלמדת בדמיון?
  6. מדוע הגמרא מאריכה בדיון בשבת וטומאה?
- רש"י דף ב ע"ב ד"ה "הכא מאי" באמצע דבריו: "מאי מי אמרינן תולדות כיוצא בהן לא שנא אב לא שנא תולדה אם הזיק משלם או דילמא לא" כשרש"י אומר "או דילמא לא" קשה לומר שהוא מתייחס למילים "אם הזיק משלם" כי לא יכול להיות שהיתה הוה אמינא שבתולדות יהיה פטור לגמרי כי אם כן, אז בעצם אין תולדות, ואנחנו הסקנו כבר בתחילת הגמרא "אבות מכלל דאיכא תולדות". כמו כן ההשוואה לטומאה לא ברורה, כי גם בטומאה שהתולדות לא כיוצא בהן, יש בהן טומאה, אז לא שייך לומר שפה לא יהיה כלל תשלום. אלא נראה שה"דילמא לא" מתייחס ל"מי אמרינן תולדות לאו כיוצא בהן".
- אבל מכל מקום מלשון רש"י "אם הזיק משלם" וכן מזה שמביא וחוזר על ההשוואה לשבת וטומאה משמע שהשאלה פה היא עקרונית אם התולדות כיוצא בהן או לא. רואים את זה ברש"י בתחילת דבריו שאע"פ שחוזר על השוואת הגמרא לשבת וטומאה, משנה ואומר במקום תולדותיהן כיוצא בהן, "תולדות כיוצא בהן" כלומר במהות תולדות זיקין האם כיוצא בהן או

לא¹, ברש"י משמע שההשוואה לשבת וטומאה היא היא הו"א של שאלת הגמרא. קשה: לכאורה תשובת רב פפא פה לא קשורה כי התשובה טכנית לשאלה מהותית? רי"ף, רא"ש: מסבירים את הו"א של הגמרא שתולדותיהן יהיו לאו כיוצא בהן - היות ומצינו חילוק בין תם למועד, שבמועד משלם מזק שלם ובתם חצי חק, כך גם אצלנו אולי יהיה חילוק בתשלום בין אבות לתולדות. כלומר, היות ובתם ומועד שעושים בדיוק את אותה הפעולה של נגיחה יש חילוק בתשלום, אז לכאורה באבות ותולדות שזאת לא אותה פעולה, כל שכן שיהיה חילוק בתשלום. לכאורה נראה עפ"י הסברם ששאלת הגמרא היא שאלה טכנית על כן גם תשובת רב פפא היא תשובה טכנית.

עפ"י הסברם קשה: למה הביאה הגמרא את ההשוואה לשבת ולטומאה? עונה ה"נחלת דוד": "להורות דשם תולדה שייך בין אם הן כיוצא בהן או לאו כיוצא בהן דלא נימא אם היא כיוצא בהן אין שייך לקרותה תולדה או אפשר הוי אמינא בהיפוך אם היא לאו כיוצא בהן אין שייך לקרותה תולדה רק דמילתא אחריתי היא לגמרי".

מהר"י כ"ץ בשטמ"ק ד"ה "תולדותיהן כיוצא בהן וכו'": בניגוד לרש"י, לרי"ף ולרא"ש שאמרו שהיתה הו"א לשאלת הגמרא, לפי המהר"י כ"ץ לא היתה הו"א לגמרא אלא ש"אמילתיה דרב פפא סמיך" וכנראה שבעקרון יסביר כמו רי"ף ורא"ש שזאת שאלה טכנית ושהשוואה לשבת וטומאה היא כ"נחלת דוד".

פני הושע דף ב ע"ב ד"ה "נראה לי": ה"פני יהושע" מעלה את הקושיה מדוע הגמרא פתחה בשאלה האם כיוצא בהן או לא, ולא פירשה לנו מקודם מה הם בכלל התולדות. ועונה שבאמת זו היא שאלת הגמרא איזה תולדות יש לנו להביא, תולדות השוות מצד המעלה, וממילא כיוצא בהן, כמו שרואים בהמשך הגמרא "מאי שנא קרן דכוונתו להזיק... או תולדות שלא שוות מצד המעלה, ואולי אפשר לומר שלזה התכוון רש"י שכתב: "מאי מי אמרינן תולדות כיוצא בהן...". ולא כתב "תולדותיהן" כלשון הגמ', כי "תולדותיהן" משמע התולדות שלהן שאנחנו כבר יודעים מה הם, האם כיוצא בהם, לעומת לשון תולדות שמשמע מה הם התולדות², כיוצא בהן או לא³.

¹ לכאורה, אם מבחינה עקרונית הם לא כיוצא בהן, אולי יותר סביר שלא תהיה בהן העדאה. וכן מההשוואה לטומאה שכמו שתולדה של טומאה לעולם לא תהיה כמו האב כך כאן בתולדה לא תהיה העדאה. לעומת הרי"ף והרא"ש שאצלם משמע יותר שכן תהיה העדאה מההשוואה לתם ומועד.

² ולכאורה קשה, אם כך, למה הגמ' כתבה תולדותיהן ולא תולדות? אולי אפשר לתרץ שהגמ' בגלל שאמרה "אבות מכלל דאיכא תולדות" אז שאלה על אותם תולדות, ולכן נקטה לשון תולדותיהן.

³ ולכאורה קשה, הרי גם בשבת ונזיקין לכאורה התולדות פחותות מהאבות במעלה, בשבת למשל חותך שהיא תולדת טוחן, שטוחן גם חותך לחתיכות קטנות וגם הנחתך מאבד את צורתו לעומת חותך שרק חותך לחתיכות קטנות וכן בניזיקין למשל נגיפה שהיא תולדה של קרן וראינו בדף ב ע"ב וברש"י שם שיש בה פחות כוונה וכן היזק מקרן וגם הרי ברור שקרן זה שהיא התכונה להזיק? אלא ששניים מצד המעלה זה שלולא חוב התורה דוקא בקרן, כלומר לולא שהתורה היתה מחשיבה דוקא את קרן, לא היינו מחלקים וכמו שהגמרא אומרת "מאי שנא קרן דכוונתו

הפנ"י בהסבחו מתרץ לכאורה את כל הקושיות שהקשנו בהתחלה כשמסביר ששאלת הגמ' מהותית ושהשוואת הגמ' היא לא השואה בין שני דברים קיימים אלא נסיון ללמוד איך להגדיר את אבות ותולדות במזיקין.

בין לפי הרי"ף הרא"ש והמהר"י כ"ץ עפ"י הסבר הנחלת דוד, ובין לפי רש"י והפני יהושע, הגמ' האריכה ופירסה בהשוואה לשבת וטומאה כדי לברר מה היחס בין אבות ותולדות, מה גידרם ומה הסיבה להגדרתם כאבות ותולדות בטומאה ובשבת, ולהשליך זאת גם על אבות ותולדות במזיקין.

ב. בגדרי אבות ותולדות והיחס ביניהם

1. בגדרי אבות ותולדות בשבת

בשאלת הגמ' "ומאי איכא בין אב לתולדה" בשלמא לפי רבנן פשוט "דאילו עביד" וכו' אלא לפי ר' אליעזר מה הנפקא מינה. והגמ' עונה "הך דהוה במשכן..."
הסבר הנפקא מינה לפי ר' אליעזר: תוס' תלמיד רבינו פרץ (בשטמ"ק) - הנפקא מינה "דצריך להתרחק על התולדה בשמיה דאב".

תוס' הרא"ש (בשטמ"ק) ד"ה "אמאי" - אין נפקא מינה⁴ "אלא הך דהואי במשכן חשיבא נקראת אב". תוס' הרא"ש בד"ה "ולר' אליעזר" דחה את הסבר רבינו פרץ שהנפקא מינה היא התראה, שאם כך תולדה יוצאת יותר חמורה שיתחייב גם אם התרה עליה משום אב וגם אם התרה עליה משום תולדה וגם אם תאמר שאין מתרים על תולדה בשמה אלא בשם האב, אז אם כך נוטע ומבשל שהם תולדות ומתרים עליהם בשמם צריכים להיות אבות. בתשובת הגמרא "הך דהוה במשכן" יש כמה גרסאות:

גרסאות בתוס' אצלנו: 1. "הך דהואי במשכן חשיבא הך דלא הואי במשכן חשיבא" - הכל תלוי בחשיבות.

2. "הך דהואי במשכן וחשיבא הך דלא הואי במשכן ולא חשיבא" - צריך שגם היה במשכן וגם חשיבות.

הוספת גרסת תוס' בשבת צו ע"ב: 3. "הך דהוות במשכן חשיבא וקרי לה אב הך דלא הוות במשכן לא חשיבא וקרי לה תולדה" - הכל תלוי אם היה במשכן. שני ההסברים המרכזיים הם שאבות הם אלה שהיו במשכן או שאבות הם מלאכות חשובות. וקשה לפי מי שאומר שהכל תלוי בחשיבות למה כתוב בגמ' "במשכן". עונה המהר"ם "לאשמועין דאע"ג דהיתה במשכן אם לא היתה שם חשובה לא קרי לה אב או לאשמועין

להדיק..."

⁴ וצריך ברור מר משמעות זה שאין נפקא מינה בין אב לתולדה.

דאפילו היכי דמלאכה זו אינה חשובה בזמנינו זה, אם היתה חשובה בזמן המשכן קרי לה אב".

בשיטת הרמב"ם באבות ותולדות של שבת:

הרמב"ם בהלכות שבת פרק ז הלכות א-ה: "ומנין כל אבות מלאכות ארבעים חסר אחת ואלו הן... כל אלו המלאכות וכל שהוא מעינים הם הנקראין אבות מלאכות... התולדה היא המלאכה הדומה לאב מאלו האבות"

- לכאורה ברמב"ם משמע שסובר שהכל תלוי בחשיבות מזה שמביא עוד מלאכות שלא היו במשכן ליותר מ- 39 אבות.
- קושיית ה"כסף משנה" בשם הרמ"ך: א. למה מנה 39 אבות אם אח"כ הוסיף עוד אבות (כל שהוא מעינים)? ב. הרי שאר האבות שמרבה הרמב"ם לא היו במשכן אז איך הם אבות? (הרמ"ך מתעלם מהאפשרות שהרמב"ם יתלה הכל בחשיבות).
- ה"מגיד משנה" (שם) מגדיר אבות ותולדות ע"פ הרמב"ם: אב - "כל מלאכה שהיא דומה לאב (אחד מ- 39 האבות) בדמיון גמור אלא שחלוקה ממנה באיכות הפעולה או באיכות הנפעל" כגון נוטע ביחס לזורע.

תולדה - "מלאכה הדומה לה במקצת" כגון מחתך ביחס לטוחן.

חקירת ה"תוצאות חיים" בסימן או סיבה ביחס לתולדות בשבת:

המקור לאיסור מלאכה בשבת - "לא תעשה כל מלאכה". המקור לתולדות - "מאחת מהנה".

יש שתי אפשרויות ללמוד את הקשר בין אבות לתולדות - בסיבה או בסימן.

1. בסיבה: האיסור של התולדה הוא משום שיש בו מקצת הפעולה שיש באב. "לא תעשה כל מלאכה" מתייחס רק לאבות, ולימוד זה שיש תולדות נלמד מ"אחת מהנה", והאיסור שלהם נלמד מהאבות בזה שיש בהם מקצת הפעולה שנאסרה באב.
2. בסימן: האיסור של התולדה הוא משום שדומה לאב. "לא תעשה כל מלאכה", מתייחס גם לאבות וגם לתולדות "מאחת מהנה" גילוי התורה לזה שיש תולדות שצריך לרבות אותם והאבות מגלים על התולדות שהם התולדות שהתורה אמרה לרבות שיכנסו לאיסור של "לא תעשה כל מלאכה"⁵.

הרמב"ם, לכאורה, לומד את התולדות בסיבה וכך גם רואים בהגדרת המ"מ שמגדיר את התולדה ע"פ הרמב"ם שדומה לאב במקצת.

הקושי בהעמדת הרמב"ם בלימוד בסיבה: כי מי שלומד בסיבה צ"ל שהאיסור "לא תעשה כל מלאכה" מתייחס רק לאבות ולכאורה בשביל לומר זאת צ"ל שהאבות הם המלאכות שהיו במשכן (ובזה תלוי האב) שבשביל זה נסמכה שבת למלאכת המשכן, כי אם לא כך מנין לנו לחלק ולומר שה"לא תעשה כל מלאכה" מתייחס רק לאבות? ולפי הרמב"ם לכאורה אבות נקבעות לפי חשיבות ולא לפי המשכן?

⁵ לכאורה את רבנן יותר נח להעמיד בסיבה כי יש תלות בין האב לתולדה בדיון, ואת ר' אליעזר בסימן כי גם בדיון אין תלות ביניהם.

בישוב שיטת הרמב"ם :

פירוש המשניות לרמב"ם מסכת שבת פרק שביעי משנה ב: "ואלו האבות כולם דמיונות", כלומר שלא נאסר דוקא "קוצר" שהרי גם ל"בוצר" יכולנו לקרוא "קוצר" אלא שיותר נוח לנו לתת לכל קטיף שם אחר, אבל באמת הרי שניהם "קוצר", כלומר שניהם עושים פעולת "קוצר" ופעולת "קוצר" היא זו שנאסרה ולכן גם "בוצר" נאסר כי הוא גם עושה את פעולת "קוצר" והם בעצם אותו אב ממש. ובאמת זו ההלכה לפי הרמב"ם פרק ז ה"ט: "הרי שזרע ונטע... בהעלם אחד אינו חייב אלא חטאת אחת שכולן אב אחד הן" וכן המ"מ (שם) כותב שזה שהרמב"ם מנה את האבות בשם הפעולה: "החרישה והזריעה...", ולא כלשון המשנה "החורש והזורע", מפני שהאיסור בפעולה, ולא בשם של אותו אב, וכמאמר הגמרא "תבא הקוצר והבוצר והגודר והמוסק והאורה כולן מלאכה אחת הן", ולכן כל מה שהוא דומה לגמרי לאחד מהאבות המוזכרים בל"ט אבות הוא בעצם גם נכנס בל"ט אבות ומה שדומה במקצת הוא תולדה. עפי"ז אפשר ליישב את קושיית הרמ"ך ואת הקושי בלימוד הרמב"ם את התולדות בסיבה: שבעצם הרמב"ם לא לומד את האבות ע"פ חשיבות, אלא ע"פ מה שהיה במשכן, וזה שמנה ל"ט אבות כי באמת יש רק ל"ט אבות, אלא שכל שהוא מעניינם שכתב הרמב"ם נכללים בל"ט אבות - פעולות שנאסרו, וגם הם היו במשכן כי מה שהיה במשכן זאת הפעולה. בשבת ראינו שתי אפשרויות ללמוד את היחס בין אבות לתולדות, ולכאורה הרמב"ם לומד בסיבה.

בטומאה ברור שהתולדות קשורות לאבות בקשר של סיבה שהרי האב מוציא בנגיעה את התולדה ואם לא היה אב הטומאה הזה, לעולם לא יכלו התולדות האלה להיטמא שהרי הוא זה שמטמא את התולדה.

בפשטות, יותר נח להעמיד קשר בין אבות ותולדות בקשר של סיבה שהרי לכאורה המושג אב ותולדה יצא מהיחס בין אבא לבן, ואבא הוא הסיבה לקיום הבן ולא סימן לו שהרי בלי האבא הבן לא היה קיים והבן יוצא מהאב ישירות וזה לא שהאבא מגלה על קיום הבן.

בנזיקין: לכאורה התולדות קשורות לאב בקשר של סימן שהרי במזיקין מה שהתורה חייבה זה על תוצאת הנזק, לעומת שבת. שמה שנאסר זה הפעולה, והיות ותוצאת הנזק נאסרה, החיוב בתולדות אינו משום שיש בהם מקצת האב, אלא משום שדומים לו גם בתכונות וגם בנזק⁶, אם כן נראה שנלמדים בסימן⁷.

הבדל זה בין שבת למזיקין נובע מכך שבשבת הפעולה נאסרה ואילו במזיקין התוצאה נאסרה. כל זה בתולדות רגילות של מזיקין, אבל בצרורות לכאורה א"ל שנלמדות בסיבה שהרי בפשטות

⁶ וגם זה ששווין בדיניהם ואין תלות ביניהם בדין נראה שלמדים מסימן.

⁷ בהסבר זה ק"ק שלכאורה היינו משום שמשוים את זה לשבת, ל"קוצר" ו"בוצר" והיינו אומרים שנגיחה ובעיטה אב אחד הם, בהמשך יתורץ.

התורה לא דיברה בהם שהרי התולדות הרגילות שנלמדות בסימן היינו מחייבים גם מסברא, לעומת צרורות שאולי לא⁸. כמו כן צרורות הרי יוצאים בנגיעה מהנזק עצמו מהאב עצמו כתולדות של טומאה⁹ ולכן אם תועד הקרן ובהנחה שיש העדאה לצרורות יהיה אולי העדאה לצרורות בקרן.

הרמב"ם בפרק ב מהלכות נזקי ממון הלכה א כותב: "אחד אבות חקים ואחד התולדות אם היה האב מועד תולדתו מועדת ואם היה תם תולדתו כמוהו". הראב"ד בהשגתו על הרמב"ם הבין שהשינוי ששינה הרמב"ם בתם וכתב "תולדותיו כמוהו", התכוון לומר שאם הועד על הקרן נהיה מועד גם על הבעיטה, ומקשה הראב"ד, הרי אפילו אם הועד על קרן ימין לא הועד על קרן שמאל, כל שכן כאן, אם הועד על הקרן לא הועד על הבעיטה¹⁰ ולכן הסביר שהרמב"ם התכוון לומר שגם תולדותיו תמים מתחילתן.

אפשר אולי לומר שהארב"ד בהבנה ראשונה הבין שהרמב"ם לומד את התולדות של נזיקין בסיבה ולכן כשהאב הועד אז גם תולדתו הועדה. ולמסקנה הבין שהרמב"ם לומד את תולדות נזיקין בסימן ולכן כאשר הועד לאב לא הועד לתולדה.

2. סיבת ההגדרה של אב ותולדה

ראינו לעיל לגבי שבת שתי שיטות בסיבת הגדרת אב ותולדה:

שיטת רבנו פרץ: הקשר בין אב לתולדה הוא לנפקא מינה דינית. לכן כאשר הגמרא אומרת שלפי ר' אליעזר "הך דהוה במשכן חשיבא..."⁸, מסביר רבינו פרץ שנפקא מינה להתראה. ה"שביתת שבת": כותב שלפי רוב הראשונים אין נפקא מינה בין אב לתולדה בשבת חוץ מרבינו פרץ שאותו דוחה תוס' הרא"ש כמו שראינו לעיל. ומביא נפקא מינה משלו באבות ותולדות של שבת - למשל "מפרק" שזה תולדה של "דש" שייך גם בחולב עיזים שזה נחשב גם "מפרק" אבל זה לא נקרא "דישה" ואף אחד לא היה מעלה על דעתו לומר שהייב משום דישה לכן תולדה היא לא מעין האב ולא האב אלא הפרש יש ביניהם כי מסתכלים לא רק על עצם הפעולה אלא גם איפה היא שייכת ולכן יש הפרש בין אב לתולדה שהתולדה שייכת גם במקום שהאב לא שייך. נפקא מינה זאת שייכת לכאורה גם בחיקין. לדוגמא בשן - בהמה שאוכלת פירות חייבת משום שן אבל אם אכלה כלים זה משונה וחייב משום קרן, לעומת התולדה של שן שנתחככה בכותל להנאתה ששייך גם בפירות וגם בכלים ועוד שאף אחד לא היה מעלה על

⁸ שהרי צרורות הם גרמא, וגרמא בנזיקין פטור.

⁹ וכן רואים שפחות מהאב בדינו.

¹⁰ לכאורה אפשר להקשות על הק"ו של הראב"ד, הרי זה שהועד לקרן אחת ולא הועד לשניה כי כל אחת מהן אב בפני עצמו לעומת בעיטה שהיא תולדה של קרן ואם נלמדת בסיבה עולה איתה?

דעתו לומר שזה שן.

דחיית שיטת ה"שביתת שבת": תוס' הרא"ש בשטמ"ק, בדחייתו את הנפקא מינה משום התראה כותב שזה לא שייך לומר נפקא מינה כזאת כי אם כך יוצא שהאב יותר קל מהתולדה שהרי על התולדה אפשר להתרות משום שני דברים ויותר קל להתחייב עליו לעומת האב שאפשר להתרות עליו רק משום דבר אחד. ונראה לי שקושיה זאת שייכת גם פה שהרי גם פה יוצא שהתולדה כאילו יותר חמורה מהאב וגם אם הפרש זה בין האב לתולדה קיים זאת לא יכולה להיות נפקא מינה המגדירה יחס בין אב לתולדה. ועוד שאם התולדה אפילו לא מעין האב, אז למה הם נקראים אב ותולדה? ועוד שה"שביתת שבת" כותב שכמעט מדברי כל הראשונים אין נפקא מינה בין אב לתולדה.

בשיטת תוס' הרא"ש בשטמ"ק: הקשר בין אב לתולדה לא מוגדר ע"י נפקא מינה דינית אלא היות ובמציאות היחס ביניהם דומה ליחס בין אבא לבן שיש בבן מעין האב. בשבת - לדוגמא "הזורע" זה שיא ההצמחה לעומת המנכש או המשקה שגם גורמים להצמחה אבל ברמה פחותה מהזורע. וכן "המחתך" ביחס ל"טוחן" אמנם גם הוא חותך אבל ברמה פחותה שלא מאבד את צורת הנחתך. וכן מוכח כמו תוס' הרא"ש מלשון הגמ' אצלנו שבדעת רבנן הגמ' שואלת "ומאי איכא בין אב לתולדה?" ואילו אצל ר' אליעזר הגמ' שואלת "אמאי קרי ליה אב ואמאי קרי ליה תולדה?" שהיות ולפי ר' אליעזר אין נפקא מינה דינית "אמאי קרי ליה אב..." כלומר שבדעת ר' אליעזר הגמ' לא מחפשת נפקא מינה, אלא יחס כלשהוא במציאות ועפ"י מובנת הגירסה בתוס' שתולה הכל בחשיבות. שלא משום חשיבות זה אב וזה תולדה אלא באמת שזה היה במשכן וזה לא היה במשכן, אבל החשיבות זאת הסיבה למה לזה קרי אב ולזה תולדה, כלומר למה היחס ביניהם הוא קרוי אב ותולדה מפני שבמציאות יש יחס ביניהם, ולכן באמת הם היו במשכן כלומר שהתורה החשיבה את האבות כי באמת יותר חשובים. לכאורה אפשר לראות זאת ברמב"ם הלכות שבת פ"ז הלכה ז': "אם כן מה הפרש יש בין האבות והתולדות אין ביניהן הפרש אלא לענין הקרבן בלבד". כלומר, הרמב"ם לא כותב ההפרש ביניהם קרבן אלא שבאמת בעיקרון אין ביניהם הפרש כי לא צריכים הפרש דיני ביניהם, כי גם בלי הפרש דיני ביניהם הם אב ותולדה, היות וזה היחס ביניהם כמו שאבא ובן גם אם להלכה יש סיבה למה מוגדרים בתור אבא ובן גם בלי הנפקא מינה הדינית ביניהם היינו אומרים שזה האבא וזה הבן שלו.

וכן בחיקוי - שן זה שיא ההנאה וכן קרן זה שיא הכוונה כמו שרואים ביחס בין נגיחה לנגיפה בדף ב' ע"ב וברש"י שם, שאם לא נאמר כך אלא שדומים דמיון גמור אז צריך להיות כמו שראינו בשבת שקוצר ובוצר ומוסק ואורה כולן מלאכה אחת הן, כך גם כאן היה צריך להיות הנגיחה, הנגיפה והבעיטה כולן אב אחד הן.

בחזרה להסבר הגמ' בשיטת הפנ"י: הגמ' פתחה באבות מכלל דאיכא תולדות ואז שאלה איזה תולדות יש לנו להביא לאבות האלה. תולדות השוות מצד המעלה וממילא דינם שווה בשבת, או פחותות מצד המעלה וממילא דינם לא שווה כטומאה. אבל לגמ' היה קושי בתולדות

שכיוצא בהן ואין ביניהם נפקא מינה דינית למה הם מוגדרים כאב ותולדה? ובדקת את זה בשבת ורואה שלפי רבנן יש נפקא מינה דינית אז זה לא עוזר למזיקין. וממשיכה בבירור לדעת ר' אליעזר שלפיו אין נפקא מינה ואם כך "אמאי קרי ליה אב ואמאי קרי ליה תולדה" ועונה הגמרא שזה בגלל הקשר במציאות ביניהם וכך יהיה גם במזיקין, או להביא תולדות הפחותות מצד המעלה כמו בטומאה ואע"פ שפחותות, לא בטלות לגמרי, אלא יש בהם בדין צד חיוב, ואז עונה רב פפא שיש מהן כיוצא בהן דהיינו התולדות הרגילות ויש מהן לאו כיוצא בהן שזה צרורות.